

УДК 37.012:[378.147:37.011.3-051]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.4.25>

М. О. ЧУВАСОВ

доктор філософії, докторант,

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка,

м. Кропивницький, Україна

Електронна пошта: mochuvasov@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-2024-9095>

РЕЗУЛЬТАТИ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ДІАГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

Виконання соціального замовлення на творчу особистість актуалізує проблему підготовки педагогічних кадрів, здатних до систематичного і своєчасного моніторингу професійного становлення майбутніх фахівців в умовах вищої освіти. У статті розглянуто стан підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, їх готовності до діагностування як важливого ресурсу підвищення якості професійного зростання в умовах університетської освіти. У статті розкрито хід констатувального експерименту, який мав на меті виявлення, аналіз рівня сформованості готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, а також стан організації підготовки до діагностичної діяльності як важливого чинника формування творчої особистості в умовах навчального закладу. Виявлено стан підготовки студентів до практичного діагностування в умовах закладу вищої освіти; недооцінка ролі діагностичної діяльності в професійному становленні студентів, переважання низького та середнього рівня їх готовності до діагностичної діяльності, відсутність систематичної роботи з формування цього складного утворення в системі університетської освіти. Дані констатувального експерименту підтвердили, що проблема підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності все ще недооцінюється в змісті професійної підготовки майбутніх педагогів, що пояснює причини превалювання низького рівня підготовленості до діагностичної діяльності, який негативно впливає на професійне становлення майбутніх педагогів в системі університетської освіти. Систематична підготовка до практичного діагностування ефективності освітнього процесу в професійному зростанні майбутніх фахівців має бути важливою частиною змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.

Ключові слова: готовність до діагностичної діяльності, констатувальний експеримент, освітній моніторинг, кваліметрична методика оцінювання; діагностичний інструментарій, компоненти, критерії.

Постановка проблеми. З урахуванням активної інтеграції України до європейського і світового соціокультурного та освітнього простору виникають нові вимоги до конкурентоспроможного фахівця, підвищується рівень професійної компетентності, зростає необхідність пошуку шляхів формування творчої особистості, здатної до інноваційної, творчої професійної праці. Освіта – це стратегічний ресурс зростання творчої особистості, яка не тільки володіє професійними знаннями та вміннями, але вміє адекватно оцінювати власні можливості, здібності, використовувати творчий потенціал для нестандартного розв'язання професійних проблем. Виконання соціального замовлення на творчу особистість актуалізує проблему підготовки педагогічних кадрів, здатних до систематичного і своєчасного моніторингу професійного становлення майбутніх фахівців в умовах вищої освіти. Ця підготовка

до практичного діагностування ефективності освітнього процесу в професійному зростанні майбутніх фахівців має бути важливою частиною змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності приділяли увагу вітчизняні дослідники: В. Бербец, Г. Гац, Л. Іщенко, С. Мартиненко та ін.; теоретичному обґрунтуванню різних напрямків діагностичної діяльності: О. Мельник, І. Новик, Н. Фоменко і Г. Цехмістрова, Ю. Шапран та ін. У своїх працях вони розглядають діагностичну і педагогічну діяльність у тісному зв'язку, відмічаючи необхідність теоретичного обґрунтування діагностичної діяльності, систематичної підготовки до неї, застосування діагностичних методик в освітньому процесі сучасних навчальних закладів.

Проблемі діагностування в системі професійної підготовки надають велике значення і закордонні дослідники: I. Klug, M. Lunney, K. Maaranen, P. Edelenbos, A. Rubanek-German, K. Паттерсон та ін. Так, К. Паттерсон стверджує, що особливість професійної підготовки полягає в діагностиці мотивації студентів до активної діяльності, а не тільки у змісті навчальної дисципліни, тому, що вони відкривають значення цих знань для себе, а потім співвідносять його зі змістом [К. Паттерсон: 94]. М. Lunney професійну підготовку пов'язує з діагностуванням, стверджуючи, що для здійснення точного діагностування необхідне критичне мислення дослідника, яке має поєднуватися зі знаннями з предметної галузі [М. Lunney: 82].

Серед багатьох причин, що перешкоджають ефективному розв'язанню проблеми якісної підготовки педагогічних кадрів, можна виділити недооцінку діагностичного компонента професійної підготовки, що ґрунтується на раціональній основі діагностики її продуктивності в професійному становленні майбутніх педагогів. Однобічність професійної підготовки, призводить до того, що замість цілісного професійно-педагогічного досвіду майбутні фахівці засвоюють лише «знаннєвий» компонент, який складає лише частину їх професіоналізму. З метою перевірки продуктивності професійної підготовки у творчому становленні майбутніх педагогів постає нагальною потреба у діагностиці впливу освітнього процесу на професійний розвиток студентів. Засобом вимірювання продуктивності цього процесу є педагогічна діагностика. Опанування її теоретичними основами та досвідом діагностичної діяльності актуалізують необхідність вивчення стану готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, характеру впливу освітнього процесу на формування готовності їх до практичного діагностування.

Мета статті: розгляд і аналіз стану підготовленості майбутніх педагогів до діагностичної діяльності як важливого фактору формування творчої особистості на етапі проведення констатувального експерименту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підготовка студентів в цій сфері діяльності в закладах вищої освіти характеризується недостатньою практичною спрямованістю

та потребує подальшого вдосконалення. Формування готовності до діагностичної діяльності ми розглядаємо як процес і результат підготовки студентів до психолого-педагогічного і методичного супроводу її та професійного зростання особистості, який характеризується опанування знань основ педагогічної діагностики, діагностичних умінь і навичок, здатністю використовувати діагностичні методики, технології, інструментарій для збору, аналізу, узагальнення, оцінки даних та прогнозування перспектив діагностичної діяльності в підвищенні якості професійної підготовки майбутніх педагогів.

Дослідження рівня готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності й організації підготовки до практичного діагностування проведено на базі Криворізького державного педагогічного університету і Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка протягом 2023–2024 рр. За результатами первинної діагностики, яка показала відсутність суттєвих відмінностей у результатах контрольних зрізів, було сформовано контрольну та експериментальну групи. Чинний рівень готовності до діагностичної діяльності в констатувальному експерименті визначався у студентів других і третіх курсів.

Відповідно до мети констатувального експерименту розв'язувалися такі завдання: виявити ставлення студентів до діагностичної діяльності; визначити їх мотивацію й установку на практичне діагностування у процесі професійної підготовки та рівень готовності до діагностичної діяльності; провести діагностичний зріз рівня готовності майбутніх педагогів до діагностування, враженості її показників для відбору контрольних і експериментальних груп.

Питання діагностичних процесів не втрачає своєї актуальності, що підтверджується багатьма дослідниками. Практичне значення в аспекті нашого дослідження є питання розроблення і застосування кваліметричних методик багатофакторного оцінювання в педагогіці, які обґрунтовані в роботах Т. Гребеник, Г. Єльнікової, О. Касьянової та ін. Так, Г. Єльнікова наголошує, що в системі професійної підготовки велике значення має моніторинг, як векторне наслідування динаміки розвитку суб'єктів діяльності освітньої системи [Г. Єльнікова]. На

думку О. Касьянової, педагогічний моніторинг це супровідний контроль і поточне коригування взаємодії викладача і студентів в організації та здійсненні навчально-виховного процесу [О. Касьянова]. За допомогою різноманітних методів (анкетування, тестів, контрольних робіт, аналізу результатів різних видів діяльності) вивчався характер впливу професійної підготовки на професійне зростання студентів, індивідуально-типологічні особливості ставлення їх до діагностичної діяльності, розуміння ними ролі педагогічного діагностування в професійному становленні в умовах професійної підготовки, розуміння ролі діагностики в підвищенні рівня педагогічного професіоналізму.

Масив учасників на констатувальному етапі становив 356 студентів. Для діагностики рівня готовності студентів до діагностичної діяльності й стану впливу професійної підготовки на формування цього важливого особистісного утворення було застосовано відповідний діагностичний інструментарій, до складу якого включено анкету аналізу уявлень студентів про сутність діагностичної діяльності, її ролі в їх професійному становленні.

За даними анкетування й бесід з'ясовано, що тільки 41% студентів вважають, що у ході професійної підготовки акцентується їх увага на значущості педагогічної діагностики в професійному розвитку і забезпеченні якості підготовленості до педагогічної діяльності. 60% студентів вважають, що дійсно діагностична діяльність виконує позитивну роль в професійному розвитку особистості. 30% з них вважають не обов'язковою наявність готовності до діагностичної діяльності. На питання «Наскільки важливими є розуміння та знання основ педагогічної діагностики, сутності, змісту, структурних компонентів готовності до діагностичної діяльності для здійснення надалі професійної праці?» 55% студентів відповіли, що відсутність готовності до діагностичної діяльності не впливає на успішність педагогічної діяльності. Так, 35% студентів вважають, що головним є міцне засвоєння базових понять, методики та технологій засвоєння спеціальних дисциплін, що окреслені у навчальному плані та програмах обраного ними факультету, а знання основ педагогічної діагностики, методики й технології діагностичної діяльності не впли-

вають на якість їх підготовки до практичної педагогічної роботи.

Зібрані дані свідчать про те, що систематична й цілеспрямована підготовка майбутніх педагогів до діагностичної діяльності не займає відповідного місця в системі педагогічної вищої освіти. Пояснення такого стану справ у практиці ЗВО зумовлено тим, що самі викладачі недооцінюють роль діагностичної діяльності як важливого чинника підвищення якості професійної підготовки в професійному становленні майбутніх педагогів.

Аналіз даних анкетування свідчить, що у більшості студентів інтерес, установки, позитивне відношення до діагностичної діяльності мають лише прояв в незначній мірі (24,3%); достатньо незначною мірою (20,3%); невеликою, але і не малою мірою (18,3%); достатньою мірою (18,5%) і лише 18,6% проявили високий рівень позитивної мотивації, установки, позитивне відношення до практичного діагностування, бажання збагачувати власний запас знань з теоретичних основ педагогічної діагностики. Водночас незначною мірою (10,0%) і достатньо незначною мірою (14,9%) задоволені професійною підготовкою до діагностування. Більшість студентів вдумливо ставляться до власного професійного розвитку й планування педагогічного зростання в умовах професійної підготовки. Однак, серед них достатньою мірою (28,0%) і високою мірою (25,1%) задоволені професійною підготовкою до діагностичної діяльності.

Спостереження й аналіз занять з навчальних дисциплін свідчать про те, що викладачі на заняттях не акцентують уваги студентів на ролі діагностики в їх професійному зростанні, відсутня цілеспрямована робота з розвитку позитивного ставлення до самодіагностики, рівнів професійного зростання. Недооцінка систематичної роботи з розвитку позитивного ставлення до практичного діагностування як важливої передумови професійного зростання майбутніх педагогів негативно впливає на рівень ефективності їх діагностичних дій в самостійній педагогічній діяльності.

За допомогою діагностичних методів (анкетування, спостережень, опитування) за визначеними критеріями та показниками рівня мотиваційно-установчого компонента готовності до

діагностичної діяльності під час констатувального етапу педагогічного експерименту виявлено, що 31,4% студентів мають низький рівень прояву цього компоненту; 47,5% – середній рівень; 21,1% – високий рівень. Дані відображені в табл. 1.

Таблиця 1
Рівні сформованості мотиваційно-установчого компоненту готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності (%)

Рівні мотиваційно-установчого компоненту	Кількість студентів	%
Низький рівень	112	31,4
Середній рівень	169	47,5
Високий рівень	75	21,1

Дані у табл. 1. свідчать, що велика частина припадає на низький рівень (31,4%). У 112 респондентів відчутні чітка усвідомленість і сприйняття значущості позитивної мотивації, ціннісних орієнтацій, установки на діагностичну діяльність; однак, відсутні сформованість і спрямованість потреби на підвищення рівня готовності до діагностичної діяльності; мотиви вдосконалення діагностичних дій й використання діагностичної інформації для професійної самореалізації, самовдосконалення професійних здібностей. У студентів переважає середній рівень сформованості мотиваційно-установчого компонента готовності до діагностичної діяльності, що характеризується більш усвідомленим ставленням до ціннісних орієнтацій. Такі студенти розуміють значущість діагностування в професійному власному розвитку, спроможні уточнювати цілі відповідно до конкретних ситуацій діагностичної діяльності; у них превалюють потреби, мотиви досягнення запланованого результату в професійній діяльності, спостерігаються свідомі розуміння сутності діагностичної діяльності та потреби в набутті досвіду діагностування як важливого чинника їх професійного зростання. Високий рівень притаманний лише 21,1% майбутніх педагогів. Ця категорія студентів глибоко усвідомлюють значущість і можливості діагностичної діяльності в професійному становленні, потреб, мотивів і установок як регуляторів діагностичних дій. Аналіз даних показує, що превалювання низького рівня сформованості мотиваційно-установчого компонента готовності зумовлює необхідність посилення уваги з боку

викладачів до організації систематичної, цілеспрямованої підготовки студентів до діагностичної діяльності.

За допомогою анкетування вивчалось відношення студентів до вивчення теоретичних основ педагогічної діагностики та самодіагностики. Так, на запитання: «Як ви ставитесь до вивчення теоретичних основ діагностики та самодіагностики?» були отримані дані, які представлені в табл. 2.

Таблиця 2
Ставлення студентів до вивчення теоретичних основ діагностичної діяльності (у %)

Характер ставлення	1 курс	2 курс	3 курс
Позитивне	18,2	13,0	10,1
Більш позитивне, ніж негативне	47,7	48,7	36,2
Більш негативне, ніж позитивне	25,9	28,7	39,7
Негативне	8,2	9,6	14,0

З табл. 2 видно наростання негативної тенденції ставлення до вивчення теоретичних основ діагностики та самодіагностики: якщо «позитивне» ставлення на 1-му курсі виявляє 18,2% студентів, то на 2-му і 3-му курсах 13,0% і 10,1% відповідно; тоді як «негативне» ставлення виявляє на 1-му курсі 8,2% студентів, на 2-му курсі – 9,6% та на 3-му курсі – 14%. 31,8% студентів 1-3 курсів продемонстрували негативне ставлення до вивчення теоретичних основ педагогічної діагностики та самодіагностики, що дозволяє стверджувати про відсутність у них бажання опанувати діагностичними знаннями, що впливає на продуктивність професійної підготовки та професійне становлення у сфері педагогічної творчості. На питання анкети, яке визначає наявність у студентів знань про діагностичну діяльність, з усіх опитаних: мають загальне уявлення про цей вид діяльності – 188 (53,0%), знають закономірності діагностичного процесу – 85(24,0%), мають системні діагностичні знання – 54 (15,0%) та володіють діагностичними методиками – 29 (8,0%).

Здійснюючи початковий етап діагностики змістово-процесуального компонента готовності студентів до діагностичної діяльності визначаємо, що низький показник показали до самоаналізу діагностичної діяльності – 57 респондентів (16,0%) та самооцінки запасу діа-

гностичних вмінь – 45 (12,6%) свідчить, що майбутні педагоги не повною мірою розуміють значущість діагностичних знань і вмінь в їх професійному розвитку, не володіють засобами використання їх у самодіагностиці власних професійних властивостей і здібностей.

Аналіз зібраних даних свідчить про те, що ані викладачі, ані студенти серед напрямів оптимізації професійної підготовки до діагностичної діяльності не відзначають потребу в опануванні методикою використання діагностичних засобів, технологій самовдосконалення власного професійного образу, суперечностей між вимогами практичного діагностування та рівнем сформованості умінь використовувати діагностичний інструментарій з метою підвищення продуктивності професійної діяльності, оперувати нею у розв'язуванні діагностичних питань. Вони не виокремлюють необхідність систематичної роботи з набуття досвіду творчого використання діагностичного інструментарію в розв'язуванні діагностичних проблем. Зібрані дані свідчать, що майбутні педагоги не усвідомлюють зв'язків між рівнем методичної грамотності володіння діагностичним інструментарієм та їхньою підготовленістю до діагностичної діяльності. Це викликає значні труднощі в здійсненні діагностичної діяльності, на що вказує у своєму дослідженні С. Мартиненко, відмічаючи, що вчителі відчувають серйозні труднощі в здійсненні діагностичної діяльності, яка полягає у розпізнаванні якостей, характеристик і стану всіх частин педагогічного процесу, отриманні об'єктивної інформації про розвиток досліджуваного об'єкта (суб'єкта), що дозволяє вчителю повніше зрозуміти проблему, визначити критерії аналізу та оцінки педагогічної ситуації зону пошуку педагогічних рішень та їх конструктивне розроблення [С. Мартиненко].

Зібрані дані підтверджують те, що проблема педагогічної діагностики, на жаль, не привертає увагу викладачів, які не розглядають практичне діагностування як важливий елемент професійної підготовки майбутніх педагогів до самостійної, нестандартної діяльності. Дослідження стану готовності студентів до діагностичної діяльності дозволило виявити рівні сформованості визначених нами її структурних компонентів, що представлені в табл. 3.

Дані констатувального етапу експерименту демонструють недостатньо високі показники сформованості структурних компонентів готовності до діагностичної діяльності студентів. Це підтверджують у своїх дослідженнях Г. Цехмістрова і Н. Фоменко, відмічаючи недостатнє володіння вчителями сучасним інструментарієм і діагностичними методиками, що гарантують об'єктивність отриманої інформації необхідної для організації освітнього процесу, а це негативно впливає на його якість [Г. Цехмістрова]. Недоліки в роботі вчителів І. Новик пояснює, нечітким уявленням їх про функції, зміст, структуру готовності до діагностичного супроводу й відсутністю чіткої програми підготовки до діагностичної діяльності [І. Новик: 7]. Недооцінка контролю, який складається з перевірки, оцінювання, та обліку навчальних досягнень, на думку В. Бербець, негативно впливає на результати педагогічної праці [В. Бербець: 8]. Це свідчить про те, що можливості діагностичної діяльності не повною мірою використовуються як ресурс підвищення якості підготовки майбутніх педагогів до творчої професійної праці.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений констатувальний етап педагогічного експерименту на основі конструктивного аналізу стану підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності в системі

Таблиця 3

Рівні сформованості компонентів готовності студентів до діагностичної діяльності на етапі констатувального експерименту (%)

Компоненти готовності	Рівні готовності					
	низький		середній		високий	
	кількість	%	кількість	%	кількість	%
Мотиваційно-установчий	112	31,5	169	47,5	75	21,0
Змістово-процесуальний	108	30,3	177	49,7	71	20,0
Моніторинго-інструментальний	102	28,6	186	52,2	68	19,2
Аналітично-оцінний	116	32,6	184	51,7	56	15,7

університетської освіти, власних спостережень і проведених досліджень можна зробити деякі узагальнення:

а) проблема формування готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності є надзвичайно актуальною, що пов'язано з модернізацією змісту професійної підготовки в системі університетської освіти;

б) аналіз щодо визначення ролі діагностичної діяльності в формуванні творчої особистості, надає особливого значення розробкам з досліджуваної проблеми та апробації методики та технології на всіх етапах професійної підготовки;

в) сучасний стан підготовки студентів до діагностичної діяльності вимагає системності проведення діагностики професійного зростання їх

особистості, оновлення методики та технології діагностування;

г) дані констатувального експерименту виявили необхідність підвищення рівня сформованості компонентів готовності студентів до діагностичної діяльності, які дозволяють організувати діагностичну діяльність як багатомірний процес, співвідносити його з методологічно обґрунтованими критеріями та адекватними до них методиками та інструментами.

Уважаємо необхідним продовжувати подальше дослідження динаміки впливу професійної підготовки на рівень готовності студентів до практичного діагностування як важливого ресурсу професійно-творчого становлення їх в системі університетської освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бербец В.В. Діагностика навчальних досягнень учнів під час виконання творчих проектів. Проектно-технічна діяльність учнів на уроках трудового навчання: теорія і методика. Колективна монографія/ за ред. О.М. Коберника. К.: Новий світ, 2003. С.86-102.
2. Гац Г.О. Педагогічна діагностика у процесі навчання фізичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Луцьк, 2011. 20с.
3. Гребеник Т.В. Формування готовності студентів вищих навчальних закладів до реалізації професійної кар'єри. *Вісник Черкаського університету. Серія: «Педагогічні науки»*. Черкаси., 2014. № 25 (318). С. 34-40.
4. Єльнікова Г.В. теоретичні основи адаптивного управління соціальними системами. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2006. № 6. С. 59-64.
5. Іщенко Л. В. Діагностика підготовленості майбутніх учителів до формування творчої індивідуальності старших дошкільників. *Проблема підготовки сучасного вчителя: зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. П.Тичини / [ред. кол.: Побірченко Н.С. (гол. ред.) та ін.]*. Умань: ОП Жовтий О.О. 2014. Вип. 10. Ч. 2. С. 130-137.
6. Касьянова О.М. Моніторинг в управленні навчальним закладом. *Управлінський супровід моніторингу якості освіти*. Харків: Основа, 2004. 96 с.
7. Мартиненко С.М. Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності: автореф. д-ра пед. наук: 13.00.04. Ін-т педагогіки АПН України. К., 2009. 44 с.
8. Мельник О.М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Запоріж. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Запоріжжя, 2002. 205 с.
9. Новик І.М. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів учнів. *Молодий вчений*. 2016. № 3. С. 405-408.
10. Цехмістрова Г.С., Фоменко Н.А. Управління в освіті та педагогічна діагностика. К.: Слово, 2005. 280 с.
11. Шапран Ю. Діагностика професійної компетентності студентів педагогічного університету методом аналізу поведінкових індикаторів. *Вісник Черкаського ун-ту. Сер. Педагогічні науки*. Черкаси, 2015. С. 141-148.
12. Chuvasov M. O., Kondrashova L.V., Kondrashov M.M, Chuvasova N.O., Krasiuk I. O. The Philosophy Of Success Learning As Quality Assurance Methodology Of Higher Pedagogical Education *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, Vol. 13(1). 2022. P. 262–275.
13. Edelenbos P., Rubanek-German A. Teacher assessment: The concept of diagnostic competence *Language Testing* 21(3): 259-283. 2004. Doi: 10. 1191/ 02655322041/284 oa
14. Klug J. Modeling and training a new concept of teacher's diagnostic competence: dissertation zur Erlangung der Doktorwurde. Dartstadt, 2011. 165 p.
15. Lunney M. Use of Critical Thinking in the Diagnostic Process // *International Journal of Nursing Terminologies and Classifications*. 2010. Vol. 21. № 2. P. 82-88.
16. Maaranen K. Teacher Studets' MA Theses – A Gateway to Analitic Thinking About Teaching? A Case studu of Finnish Primary School Teachers // *Scandinavian Journal of Educational Research*. 2010. Vol. 54. № 5. P. 487-500.
17. Patterson C.H. *Humanistic education/ Englewoord Cliffs*. 1973. 288 p.

REFERENCES

1. Berbets, V.V. (2003). Diahnostyka navchal'nykh dosyahnen' uchniv pid chas vykonannya tvorchykh proektiv. Proektna-tekhnichna diyal'nist' uchniv na urokakh trudovoho navchannya: teoriya i metodyka [Diagnostics of educational achievements of students during the implementation of creative projects. Design and technical activities of students in labor training lessons: theory and methodology]. Kyiv: Novyy svit Publ., pp.86-102 (in Ukrainian).
2. Hats, H.O. (2011). Pedahohichna diahnostyka u protsesi navchannia fizychnoi kultury uchniv zahalnoosvitnikh zakladiv. Diss. kand. ped. nauk. [Pedagogical diagnostics in the process teaching physical culture of students of general educational institutions. Cand. ped. sci. diss.]. Lutsk (in Ukrainian).
3. Hrebenyk, T.V. (2014). Formuvannya hotovnosti studentiv vyshchych navchal'nykh zakladiv do realizatsiyi profesiynoyi karyery [Formation of readiness of students of higher education institutions to implement professional career]. Visnyk Cherkas'koho universytetu. [Bulletin of Cherkasy University], no. 25, pp. 69-73 (in Ukrainian).
4. Elykova, H.V. (2006). Teoretychni osnovy adaptivnoho upravlinnya sotsial'nymy systemamy [The theoretical basis of adaptive social systems management]. Dyrector shkoly, litseiu, himnazii [Director of schools, lyceums, gymnasiums], no. 6, pp. 59-64. (in Ukrainian).
5. Ishchenko, L.V. (2014). Diahnostyka pidhotovlenosti maibutnikh vykhovateliv do formuvannia tvorchoi individualnosti starshykh doshkilnykiv [Assessing future preschool teachers skills of creativity formation in senior preschoolers]. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia [The problem of modern teacher training]. Uman, no. 10, pp. 130-137 (in Ukrainian).
6. Kasianova, O. M. (2004). Monitorynh v upravlenni navchal'nym zakladom [Monitoring in the management of the institution]. Kharkiv: Osnova Publ. (in Ukrainian).
7. Martynenko, S.M. (2009). Systema pidhotovky vchytelya pochatkovykh klasiv do diahnostychnoyi diyal'nosti. Diss. kand. ped. [System of training primary school teachers for diagnostic activities. Cand. ped. sci. diss.]. Kyiv (in Ukrainian).
8. Mel'nyk, O.M. (2002). Pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do diahnostychnoyi diyal'nosti. Diss. kand. ped. [Preparation of future primary school teachers for diagnostic activities. Cand. ped. sci. diss.]. Zaporizhzhya (in Ukrainian).
9. Novyk, I.M. (2016) Formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly do diahnostychnoho suprovodu rozvytku piznaval'nykh interesiv uchniv [Formation of readiness of future primary school teachers for diagnostic support of the development of students' cognitive interests]. Molodyy vchenyy [A young scientist], no. 3, pp. 405-408 (in Ukrainian).
10. Tsekhmistrova, H.S., Fomenko, N.A. (2005). Upravlinnya v osviti ta pedahohichna diahnostyka [Management in education and pedagogical diagnostics]. Kyiv: Slovo Publ. (in Ukrainian).
11. Shapran, Vu. (2015). Diahnostika profesiinoi kompetentnosti studentiv pedahohichnoho universytetu metodom analyzy povedikovykh indyikatoriv [Diagnostics of the professional competence of students of a pedagogical university by the method of analyzing behavioral indicators]. Visnyk Cherkas'koho universytetu. [Bulletin of Cherkasy University], pp. 141-148 (in Ukrainian).
12. Chuvasov M. O., Kondrashova L.V., Kondrashov M.M, Chuvasova N.O., Krasiuk I. (2022) O. The Philosophy Of Success Learning As Quality Assurance Methodology Of Higher Pedagogical Education. Journal for Educators, Teachers and Trainers, Vol. 13(1). pp. 262– 275(in English).
13. Edelenbos P., Rubanek-German A. (2004). Teacher assessment: The concept of diagnostic competence Language Testing 21(3): 259-283. Doi: 10. 1191/ 02655322041/284 oa (in English).
14. Klug I. (2011). Modeling and training a new concept of teacher's diagnostic competence: dissertation zur Erlangung der Doktorwurde. Darmstadt (in German).
15. Lunney M. (2010). Use of Critical Thinking in the Diagnostic Processijnt. Inernational Journal of Nursing Terminologies and Classifications. Vol. 21(2), pp. 82-88 (in English).
16. Maaranen K. (2010). Teacher Studets' MA Theses – A Gateway to Analitic Thinking About Teaching? A Case study of Finnish Primary School Teachers . Scandinavian Journal of Educational Research. Vol. 54(5), pp. 487-500 (in English).
17. Patterson C.H. (1973). Humanistic education/ Englewood Cliffs (in English).

M. O. CHUVASOV

Doctor of Philosophy, Doctoral Student,

Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Kropyvnytskyi, Ukraine

E-mail: mochuvasov@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-2024-9095>

THE RESULTS OF THE ASCERTAINMENT EXPERIMENT OF THE READINESS OF FUTURE TEACHERS FOR DIAGNOSTIC ACTIVITIES IN UNIVERSITY CONDITIONS

Fulfilling the social order for a creative personality actualizes the problem of training pedagogical personnel capable of systematic and timely monitoring of the professional development of future specialists in higher education.

The state of preparation of future teachers for diagnostic activity, their readiness for diagnosis as an important resource for improving the quality of professional growth in the conditions of university education, is considered. The article describes the course of the ascertainment experiment, which was aimed at identifying and analyzing the level of readiness of future teachers for diagnostic activity, as well as the state of the organization of preparation for diagnostic activity as an important factor in the formation of a creative personality in the conditions of an educational institution. The peculiarities of diagnostic methods are considered as one of the effective means of comprehensive development of creative abilities of future teachers.

The state of preparation of students for practical diagnosis in the conditions of a higher education institution was revealed; underestimation of the role of diagnostic activity in the professional formation of students, re-equipment of the low to medium level of their readiness for diagnostic activity, lack of systematic work on the formation of this complex education in the system of university education. The data of the ascertainment experiment confirmed that the problem of training future teachers for diagnostic activity is still underestimated in the content of professional training of future teachers, which explains the reasons for the prevalence of a low level of preparation for diagnostic activity, which negatively affects the professional development of future teachers in the university education system. Systematic preparation for practical diagnostics of the effectiveness of the educational process in the professional growth of future specialists should be an important part of the content of professional training of future teachers.

Key words: readiness for diagnostic activity, ascertainment experiment, educational monitoring, qualitative evaluation method; diagnostic tools, components, criteria.